FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 14 juli 2025

823/2025

Lag
om behandling av vissa miljöärenden vid Tillstånds- och tillsynsverket

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Lagens syfte

Syftet med denna lag är att främja och förenhetliga tillstånds- och ansökningsförfarandena i fråga om vissa projekt och verksamheter som påverkar miljön och som hör till Tillstånds- och tillsynsverkets behörighet, att stärka sakkunskapen och växelverkan vid behandlingen av miljöärenden samt att främja användningen av elektroniska ärendehanteringssystem.

2 §

Tillämpningsområde och förhållande till annan lagstiftning

Denna lag tillämpas på behandlingen av miljöärenden som enligt miljöskyddslagen (527/2014), vattenlagen (587/2011), naturvårdslagen (9/2023) eller någon annan lag hör till Tillstånds- och tillsynsverkets behörighet, om inte något annat föreskrivs nedan i denna lag.

3 §

Proaktiv styrning och samverkan

Tillstånds- och tillsynsverket styr för egen del helheten av bedömnings- och tillståndsförfaranden och anknytande utredningar som krävs för ett projekt eller en verksamhet vid behandlingen av miljöärenden.

Tillstånds- och tillsynsverket sörjer för de behövliga kontakter med den projektansvarige och myndigheterna som ärendet kräver, i syfte att säkerställa ett tillräckligt informationsutbyte och göra tillståndsförfarandena smidigare.

Tillstånds- och tillsynsverket kan också vid behov ordna ett samråd mellan sökanden och övriga parter och behöriga myndigheter.

RP 41/2025
EkUU 21/2025
MiUB 8/2025
RSv 75/2025

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1252 (32024R1252), EUT L-serie, 2024/1252, 3.5.2024
Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1735 (32024R1735), EUT L-serie, 2024/1735, 28.6.2024
Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/2413 (32023L2413), EUT L-serie, 2023/2413, 31.10.2023

4 §

Sakkunskap som krävs för behandlingen av ärenden

När Tillstånds- och tillsynsverket bereder och avgör miljöärenden som hör till dess uppgifter ska verket ha sådan tillräckligt omfattande juridisk, teknisk och naturvetenskaplig sakkunskap som ärendets art förutsätter.

2 kap.

Behandling av tillstånds- och ansökningsärenden vid Tillstånds- och tillsynsverket

5 §

Elektronisk kommunikation

Ansökningar som gäller ett projekt eller en verksamhet ska lämnas in till Tillstånds- och tillsynsverket elektroniskt.

Om den som ansöker om tillstånd är en fysisk person, kan dock tillståndsansökan och dess bilagor lämnas in på papper. Den som ansöker om tillstånd ska på begäran av Tillstånds- och tillsynsverket även lämna in ansökningshandlingarna på papper, om det behövs för behandlingen av ärendet.

6 §

Uppskattning av handläggningstiden

Tillstånds- och tillsynsverket ska i samband med delgivningen av en tillståndsansökan ge en uppskattning av tidpunkten för meddelande av tillståndsbeslutet och publicera uppskattningen i datanätet. Tillstånds- och tillsynsverket ska vid behov uppdatera uppskattningen, om uppskattningen av handläggningstiden avsevärt ändras.

Bestämmelser om uppskattning av handläggningstiden i ett samordningsförfarande finns i 18 §.

7 §

Tidsbundet företräde för vissa projekt för grön omställning

Vid behandlingen av tillståndsärenden enligt miljöskyddslagen och vattenlagen och av tillståndsärenden som avgörs i samband med sådana ärenden i gemensam behandling enligt 9 § i denna lag ska Tillstånds- och tillsynsverket fram till utgången av 2030 i förhållande till andra anhängiga tillståndsansökningar ge sådana tillståndsansökningar företräde som beaktar principen orsaka inte betydande skada som avses i artikel 17.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/852 om inrättande av en ram för att underlätta hållbara investeringar och om ändring av förordning (EU) 2019/2088. Sökanden ska i samband med ansökan lägga fram tillräcklig utredning om rätten till företräde. Tillståndsansökningar som ska ges företräde är ansökningar som gäller

1) energiproduktionsanläggningar som producerar energi med förnybar energi samt havsbaserade vindkraftverk och därtill hörande vattenhushållningsprojekt,

2) sådana projekt inom industrin som grundar sig på förnybar energi eller elektrifiering och ersätter användningen av fossila bränslen eller råvaror,

3) framställning och utnyttjande av väte, med undantag av framställning av väte från fossila bränslen,

4) avskiljning, utnyttjande och lagring av koldioxid,

5) ackumulatorfabriker samt tillverkning, tillvaratagande och återanvändning av ackumulatormaterial,

6) datacentraler där merparten av den spillvärme som produceras tas till vara,
7) kärnkraftverk.

Företräde ska också ges sådana tillståndsansökningar som gäller verksamhetshelheter, om behovet av tillstånd till väsentliga delar grundar sig på i 1 mom. avsedd verksamhet.

Om ett projekt som getts företräde inte längre uppfyller förutsättningarna enligt 1 mom., fortsätter behandlingen av ansökan i det ordinarie tillståndsförfarandet.

Tillståndsansökningar som avses i 1 mom. 1–7 punkten ska behandlas inom 12 månader räknat från offentliggörandet av kungörelsen om tillståndsansökan.

Närmare bestämmelser om innehållet i den utredning som avses i 1 mom. får utfärdas genom förordning av statsrådet.

8 §

Företräde för projekt enligt vissa EU-rättsakter

Vid behandlingen av tillståndsärenden enligt miljöskyddslagen och vattenlagen och av tillståndsärenden som avgörs i samband med sådana ärenden vid gemensam behandling enligt 9 § i denna lag ska Tillstånds- och tillsynsverket ge tillståndsansökningar som gäller sådana kritiska råmaterial som avses i artikel 6 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1252 om inrättande av en ram för säkerställande av trygg och hållbar försörjning av kritiska råmaterial och om ändring av förordningarna (EU) nr 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1724 och (EU) 2019/1020, nedan *förordningen om kritiska råmaterial*, och sådana strategiska nettonollprojekt som avses i artikel 13 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1735 om inrättande av en åtgärdsram för att stärka Europas ekosystem för tillverkning av nettonollteknik och om ändring av förordning (EU) 2018/1724, nedan *förordningen om nettonollindustrin*, företräde i förhållande till andra anhängiga tillståndsansökningar.

Om en i 1 mom. avsedd tillståndsansökan omfattas av tillämpningsområdet för företräde enligt 7 §, ska bestämmelserna i den paragrafen iakttas.

Sökanden ska sända den ansökan och det beslut om erkännande som strategiskt projekt som avses i artikel 7 i förordningen om kritiska råmaterial och i artikel 14 i förordningen om nettonollindustrin till kontaktpunktsmyndigheten för kännedom.

Företräde ska också ges sådana tillståndsansökningar som gäller verksamhetshelheter, om behovet av tillstånd till väsentliga delar grundar sig på i 1 mom. avsedd verksamhet.

9 §

Gemensam behandling av tillståndsansökningar

Tillstånds- och tillsynsverket ska gemensamt behandla och genom samma beslut avgöra i miljöskyddslagen och vattenlagen avsedda tillståndsansökningar som avser samma verksamhet eller projekt, om detta inte av särskilda skäl ska anses onödigt. Dessutom ska en ansökan om undantag enligt 66 eller 83 § i naturvårdslagen som väsentligt anknyter till ett projekt eller en verksamhet som avses i miljöskyddslagen eller vattenlagen behandlas och avgöras i samma förfarande, om inte en separat behandling av ansökan är motiverad.

Om det vid behandlingen av ett enskilt tillståndsärende framgår att det för samma verksamhet eller projekt behövs något annat tillstånd som avses i 1 mom., ska sökanden inom en av Tillstånds- och tillsynsverket utsatt skälig tid lämna in de tillståndsansökningar som detta förutsätter, om inte något annat följer av 1 mom. I annat fall kan den tillståndsansökan som är anhängig lämnas utan prövning.

Vad som föreskrivs i 1 och 2 mom. ska även tillämpas på gemensam behandling av en tillståndsansökan som gäller marktäkt eller behandling av marksubstanser och en miljötillståndsansökan som gäller samma projekt eller verksamhet, om Tillstånds- och tillsynsverket är behörig tillståndsmyndighet i enlighet med miljöskyddslagen.

Behövliga undantag från de skyddsområdesbestämmelser som avses i 4 kap. 12 § i vattenlagen ska avgöras genom samma beslut som det anhängiga miljötillståndsärendet.

10 §

Förfarandet vid gemensam behandling

Tillståndsansökningar som undergår gemensam behandling enligt 9 § ska behandlas i ett förfarande enligt miljöskyddslagen. Om en tillståndsansökan enligt vattenlagen ingår i den gemensamma behandlingen, ska ärendena behandlas i ett förfarande enligt vattenlagen. På gemensam behandling ska dessutom tillämpas vad som föreskrivs om innehållet i tillståndsansökan och tillståndsbeslut i de lagar som nämns i 9 § eller med stöd av dem.

11 §

Besvärsrätt i fråga om beslut som meddelats vid gemensam behandling

Besvärsrätten i fråga om beslut som meddelats vid gemensam behandling enligt 9 § bestäms enligt 191 § i miljöskyddslagen. Om ett beslut som meddelats vid gemensam behandling inte innehåller ett avgörande enligt miljöskyddslagen, ska 15 kap. 2 § i vattenlagen iakttas.

3 kap.

Avgörandet av ärenden

12 §

Sammansättning vid avgörande

Miljöskyddsärenden och vattenärenden som enligt miljöskyddslagen och vattenlagen hör till Tillstånds- och tillsynsverkets behörighet samt tillståndsärenden som avses i 9 § i denna lag avgörs på föredragning i en sammansättning med en eller två avgörare eller i en kollegial sammansättning.

I en sammansättning med en enda avgörare avgörs ärendet av avdelningschefen för miljöavdelningen vid Tillstånds- och tillsynsverket eller av någon annan tjänsteman vid avdelningen som avdelningschefen förordnat.

Sammansättningen vid avgörandet bestäms enligt den sakkunskap som ärendet kräver, med beaktande av vad som närmare föreskrivs om sakkunskap i 4 §. Om ärendets eller projektets art eller omfattning eller dess betydande miljökonsekvenser eller andra särskilda orsaker kräver det, ska ärendet avgöras i en kollegial sammansättning. Om det redan har bestämts att ett sådant ärende ska avgöras i en sammansättning med en eller två ledamöter, ska ärendet överföras för avgörande i en kollegial sammansättning. Om ledamöterna i en sammansättning med två ledamöter är oeniga om slutresultatet i ett ärende, ska ärendet överföras för avgörande i en kollegial sammansättning.

Avdelningschefen för miljöavdelningen vid Tillstånds- och tillsynsverket eller någon annan tjänsteman vid avdelningen som avdelningschefen har förordnat bestämmer sammansättningen vid avgörandet av ärendet och utser vid behov en ordförande för sammansättningen.

Avdelningschefen för miljöavdelningen vid Tillstånds- och tillsynsverket eller någon annan tjänsteman vid avdelningen som avdelningschefen har förordnat kan inte överta avgörandet av ett ärende som han eller hon har bestämt att ska avgöras i en annan sammansättning.

13 §

Omröstning

På omröstning tillämpas bestämmelserna i 85 § i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

4 kap.

Kontaktpunktsmyndighet

14 §

Kontaktpunktsmyndighet

Tillstånds- och tillsynsverket är den kontaktpunktsmyndighet som avses i denna lag. Kontaktpunktsmyndigheten sörjer för de uppgifter i anslutning till tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden som anges i de rättsakter som nämns i 2 och 3 mom.

Tillstånds- och tillsynsverket är den gemensamma kontaktpunkt som avses i artikel 9.1 i förordningen om kritiska råmaterial och i artikel 6.1 i förordningen om nettonollindustrin.

Tillstånds- och tillsynsverket är den kontaktpunkt som avses i artikel 16.3 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor i enlighet med lagen om tillståndsförfaranden och vissa andra administrativa förfaranden i samband med produktionsanläggningar för förnybar energi (1145/2020).

15 §

Uppföljning av tidsfristerna

Kontaktpunktsmyndigheten ska följa hur de tidsfrister för tillståndsförfarandet som anges i artikel 11 i förordningen om kritiska råmaterial och i artiklarna 9 och 16 i förordningen om nettonollindustrin iakttas.

Kontaktpunktsmyndigheten kan förlänga de ovannämnda tidsfristerna på de villkor som anges i artikel 11.4 i förordningen om kritiska råmaterial och i artikel 9.6 och 9.7 i förordningen om nettonollindustrin. Den behöriga myndigheten ska för kontaktpunktsmyndigheten lägga fram sitt förslag till förlängning av tidsfristen för behandlingen av ett tillståndsärende som ankommer på den behöriga myndigheten och ange motiveringar till förlängningen.

Den behöriga myndigheten ska underrätta kontaktpunktsmyndigheten när en ansökan som blivit anhängig hos den behöriga myndigheten är fullständig eller meddela kontaktpunktsmyndigheten till vilka delar en ansökan som blivit anhängig hos den behöriga myndigheten ska kompletteras.

Den behöriga myndigheten ska se till att den elektroniska kontaktpunkten har uppdaterade uppgifter om behandlingsfasen för ett sådant tillståndsförfarande som avses i de förordningar som nämns i 1 mom. Den behöriga myndigheten ska underrätta kontaktpunktsmyndigheten om inledande av ett tillståndsärende och om delgivning till sökanden av ett beslut i ärendet, om sökanden inte sköter förfarandet i fråga via den elektroniska kontaktpunkten.

5 kap.

Samordning av vissa tillståndsförfaranden

16 §

Tillståndsförfaranden som kan samordnas

Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas på det förfarande som ska iakttas vid behandlingen av sådana tillståndsansökningar som anges i denna paragraf och som omfattas av Tillstånds- och tillsynsverkets och Säkerhets- och kemikalieverkets behörighet.

Behandlingen av en tillståndsansökan enligt miljöskyddslagen eller vattenlagen kan på sökandens begäran eller med sökandens samtycke på det sätt som föreskrivs nedan i detta kapitel samordnas med ansökningar om följande tillstånd som hör till Säkerhets- och kemikalieverkets behörighet:

1) malmletningstillstånd enligt 9 § i gruvlagen (621/2011) samt gruvtillstånd enligt 16 § och guldvaskningstillstånd enligt 22 § i den lagen,

2) tillstånd till omfattande industriell hantering och upplagring av en farlig kemikalie enligt 23 § i lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor (390/2005) samt tillstånd för tillverkning och upplagring av explosiva varor enligt 58 § i den lagen.

Tillståndsansökningarna ska lämnas till myndigheterna via den elektroniska kontaktpunkten.

På sökandens begäran kan man avstå från sådan samordning som avses i 2 mom. innan tillståndsbesluten meddelas. Information om att man avstått från samordning ska lämnas elektroniskt på webbplatserna för de myndigheter som nämns i 1 mom.

Vid behandlingen av ett tillståndsärende ska utöver detta kapitel även bestämmelserna i de lagar som nämns i 2 mom. iakttas.

17 §

Samordnande myndighet

Tillstånds- och tillsynsverket är samordnande myndighet i förfaranden enligt detta kapitel.

18 §

Uppskattning av handläggningstiden för ansökningar och överenskommelse om tidpunkten för meddelande av beslut

Tillstånds- och tillsynsverket ska i samarbete med Säkerhets- och kemikalieverket beräkna en målsatt handläggningstid för de tillståndsansökningar som ska samordnas och utifrån den ange en uppskattad tidpunkt för när besluten i tillståndsärendena kommer att meddelas.

När tillräckliga utredningar erhållits i de tillståndsärenden som ska behandlas vid samordning ska Tillstånds- och tillsynsverket och Säkerhets- och kemikalieverket komma överens om en målsatt tid när besluten ska meddelas.

19 §

Komplettering av ansökan samt delgivning av och information om ansökan

Säkerhets- och kemikalieverket ska meddela Tillstånds- och tillsynsverket till vilka delar en tillståndsansökan som hör till Säkerhets- och kemikalieverkets behörighet ska kom-

pletteras. Tillstånds- och tillsynsverket ska ge sökanden tillfälle att inom den tid som verket bestämmer komplettera ansökningar som anhängiggjorts.

Tillstånds- och tillsynsverket ska delge tillståndsansökningarna genom offentlig kungörelse. De handlingar som kungörs ska utöver vad som föreskrivs i 62 a § 3 mom. i förvaltningslagen (434/2003) också innehålla en sammanfattning av projektets innehåll och av tillståndsansökningarna. Information om kungörelsen ska offentliggöras på Tillstånds- och tillsynsverkets och Säkerhets- och kemikalieverkets webbplatser, där också kungörelsen och de handlingar som kungörs ska finnas tillgängliga så länge kungörelsetiden varar. Tillstånds- och tillsynsverket ska separat delge de parter som saken särskilt berör information om kungörelsen.

Utöver vad som föreskrivs i 2 mom., ska 44 § i miljöskyddslagen tillämpas på information om och delgivning av tillståndsansökan.

20 §

Utlåtanden, anmärkningar och åsikter samt sökandens förklaring

Säkerhets- och kemikalieverket ska informera Tillstånds- och tillsynsverket om de utlåtanden som ska begäras om en tillståndsansökan som hör till Säkerhets- och kemikalieverkets behörighet. Tillstånds- och tillsynsverket ska begära att de som ger utlåtande lämnar in utlåtandena elektroniskt inom utsatt tid. Sådana anmärkningar och åsikter som avses i de lagar som nämns i 16 § 2 mom. ska lämnas till Tillstånds- och tillsynsverket.

Tillstånds- och tillsynsverket ska ge sökanden tillfälle att elektroniskt ge en förklaring med anledning av de utlåtanden, anmärkningar och åsikter som framförts med anledning av ansökan.

21 §

Meddelande och delgivning av ett tillståndsbeslut samt information om tillståndsbeslut

Tillstånds- och tillsynsverket och Säkerhets- och kemikalieverket meddelar sina beslut samtidigt. Myndigheterna ska vid behov samarbeta för att säkerställa att tillståndsbestämmelserna är förenliga med varandra.

Tillstånds- och tillsynsverket och Säkerhets- och kemikalieverket ska genom offentlig kungörelse delge sitt tillståndsbeslut med iakttagande av 62 a § i förvaltningslagen. Tillstånds- och tillsynsverket ska se till att tillståndsbesluten sänds och sörja för informationen om dem. Dessutom ska Tillstånds- och tillsynsverket se till att information om kungörelsen offentliggörs.

Utöver vad som föreskrivs i 2 mom. ska 85 § i miljöskyddslagen tillämpas på information om och delgivning av tillståndsbeslut.

6 kap.

Särskilda bestämmelser

22 §

Rätt att få uppgifter

Den kontaktpunktsmyndighet som avses i 14 § har trots sekretessbestämmelserna rätt att av de behöriga myndigheterna, i fråga om de tillståndsärenden som är under behandling eller som har behandlats vid den behöriga myndigheten och i fråga om andra administrativa förfaranden, få sådana uppgifter om den sökande, verksamheten eller projektet och behandlingsfasen som är nödvändiga för fullgörandet av kontaktpunktsmyndighetens uppgifter enligt denna lag och de rättsakter som nämns i 14 §.

23 §

Samordningsavgift och tillståndsavgifter

På den avgift som tas ut för samordning enligt 5 kap. av behandlingen av tillstånd tillämpas lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992). Bestämmelser i övrigt om de avgifter som tas ut för behandlingen av tillståndsansökningar finns i de lagar som nämns i 16 § 2 mom.

Närmare bestämmelser om den avgift som avses i 1 mom. får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Ändring i den avgift som med stöd av 16 § tas ut för behandlingen av ett ärende får sökas på samma sätt som ändring i huvudsaken.

24 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026. Lagens 7 § gäller till och med den 31 december 2030.

Genom denna lag upphävs

1) lagen om behandling av miljöskydds- och vattenärenden vid regionförvaltningsverken (898/2009),

2) lagen om samordning av vissa miljörelaterade tillståndsförfaranden (764/2019).

Ett tillståndsärende som blivit anhängigt före ikraftträdandet av denna lag ska behandlas med iakttagande av de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet. I 7 och 8 § avsedda ansökningar som vid ikraftträdandet av denna lag är anhängiga vid regionförvaltningsverket avgörs emellertid med iakttagande av denna lag.

Om fullföljdsdomstolen upphäver ett tillståndsbeslut på vilket de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av denna lag tillämpas, och återförvisar ärendet för att behandlas på nytt i sin helhet, ska ärendet behandlas och avgöras i enlighet med denna lag.

Helsingfors den 27 juni 2025

Republikens President

Alexander Stubb

Miljö- och klimatminister Sari Multala

UTGIVARE: JUSTITIEMINISTERIET ISSN 1456-9663